

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Arpocræ Sophistæ. 154.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](#)

Αρπορά σοφιζήν. πρδ.

Arpocrate Sophista. 154.

Εὖγα πεποικέας, καί τοι τὸν διάφορον λεγάνων ἐπὶ ήμας κατασφερόντων, τὸν λύραν ἀραχνώσαν μεταχειρίσας ἀναγκάσας, καὶ μέλος ἄστοι, εἰ καὶ μὴ γεγονὼν καὶ ἔξακοντα, ἀλλὰ ἀμυνθροῦ καὶ ιούχον. Ξύνων ἀκίνα σαντά τὰς ἀκόδας, καὶ θῆτα τὸν νοῦν ταχὺς εὐαποῖναι. ἡρέα γεράθητος, τὸν ράδιον ἀκούσας, πάθεισαι τέλος, πάθει ἀρξόμενος τὰ μέλοις; ἐντύχει, οὐτε καὶ γένος. Φημί τοίνυν, ὅτι αὐτόρωπας θέτει, ὡς οἴγας, μιδὲν καλὸν, μίτε νυνὶ πραθέντων, μίτε μελταῖ τὰ περιστοκάντων, οὐδὲν τῆς εἰμαριδίνης Κύρος, καὶ ίδια μὴ δύο φασις ἔναι δοξὴ τοι εἰρηθέντον, διὸ ζωτικές εἰσεν θεραγῶν, καὶ αναγκαστικῶν καὶ αἰσθάσιον διλόγος βαδίζεται, βασανίζεται τὸ πράγματα, καὶ τὸ ἀληφές εἰς τούμφαντες ἄγειν. Θέα γέροντος αὐτίκεντα, καὶ ἵστα καλὰ στὸ τῆς ἑστήνης ἔξοπλοντος φιλονεκοῦσι περιαρέσσεις, καὶ φειξον τὸν ἐμβροντηότα, θεοὺς η μὴ ἔναν δεῖζοντας, η ἔναν μὲν, μὴ πεποικέντα δὲ τὸν κύροντα, η πεποικέντα μὲν, μὴ περινοῦντα δὲ, η περιοῖντα μὲν, περιπεδαῖ τὸν κακίαν ἀσταζούμενοις, μὴ η πέριπεδαῖ μὲν, περισκεχωρικέντα δὲ τὸν κράτος. η μὴ περισκεχωρικέντα μὲν, ἀκοντά δὲ ἀφηρηθεῖσαν μὲν, μὴ βέλεσθαι δὲ επεξέντα, η βέλεσθαι μὲν, μὴ διαίσθαι δὲ, η διώναδθαι μὲν, πατέντειο δὲ περιπετημένα, η πάτερειον μὲν μὴ περιπετημένα, νικήσθαι δὲ τὸν τὸν ἄστρων καὶ ιστεως. η μὴ νικᾶσθαι μὲν, ἀστροκίον δὲ, καὶ αὐτεργότων ἐθέλειν ἔναντι καὶ ἀλλα πολλά, ίνα μὴ τὸν θεὸν λέροντες, εἰς μῆκος συτένωσιν τὸ λογίδιον, οὐτὶ ἔκεισον καὶ ἀλογίας καὶ ἀστείας πνεῖ τὸν ἔχατην, καὶ οὐχὶ τὰ πολλά τὸν λόγον γλωτταὶ οὐ πλιγώσοι καὶ της γένεας περιστοις, καὶ εἰς οὐρανὸν τὰ βέλη πέμψουσι. Οὐχὶ δὲ τὸν αὐτὸν καὶ τὰ διτί γῆς ἔξοδεύσοι καλά, φιλο-

Pulchrè fecisti, qui tametsi nos morbi reliquiae adhuc infectent, citharam tamen si tu iam obsitam tractare coegeris, carmenque canere, si non clarum & exaudibile, at obscurum saltē & quietū. Quamobrem aures tuas atque animum ad intelligentum acue. Neque enim leuiter ac demissè canentē audire facile est. Undenam ergo, unde, inquam, carmen auspicabor? Hinc nimirum unde oportet. Hoc igitur aio, hominum esse, mea quidem sententia, nihil boni, nec nunc facientium, nec in posterum expectantium, fatū calculis suis constituere. Ac ne mea sententia esse videatur id quod dico, age, per liquida argumenta, quaque ad fidem adhibēdam adiagant, nec villa vi obteti possint, oratio nostra grassetur, res ipsas expendens, ac verū in apertum proferens. Perspice quippe quotnam hominibus aduersentur, & quo bona ex animo suo eliminare studeant, ac recordiam eorum & amētiām perhorresce. Deum aut non esse statuunt, aut esse quidem, mundum autem haudquaquam cōdidisse: aut, si condiderit, minimē gubernare: aut si gubernet, iis, qui vitium amplexantur, oblectari: aut si non delectetur, imperium aliis concessisse, aut si non concesserit, inuito ereptum fuisse: aut si non ei ereptum sit, imp̄bos vlcisci nolle: aut si velit, non posse: aut si poslit, otium charius atque antiquius habere: aut si charius non habeat, ab astrorū motu superari: aut si non supereretur, inertem ac desidem esse velle: aliaque multa, ne sigillatim loquentes orationem in longū producamus. quorum nihil est, quod extremam stultitiam & impietatem non redoleat. Atque ita & aduersus diuinam prouidentiam linguam instruunt, cælumque sagittis petunt, & itē terræ carnamenta profligant, hoc est philosophiam, medicinam, omnēsque scientias & artes ac studia, atque & virtutis præmia, & vitij pœnas. Nam si fatum, quod ab his, quibus diuinos honores iniquè tribuūt (astra enim haud scio quonam pacto in

O c i i j

deorum numero habeant) conficitur, rerum omnium imperium tenet, nec philosophiae opera danda est, nec leges condenda, nec iudicandum munus suscipiendum, nec colenda medicina, nec scientia aut ars villa consestanta, nec meditationi studendum, nec virtus amplectenda, nec vitium fugiendum. Hæc enim omnia, vir beate, sermo ille, qui de fortuna iactatur, euertet, résque omnes honestas ac laude dignas funditus euelleret. Quis autem eorum, qui mentis ac prudentiæ compotes sunt, hoc ferat? Quis, inquam, ab his omnibus rebus seipsum subducens, res suas fortunæ (ut appellatur,) arbitrio permittat, cuius nequitiam ut scriptores ac pictores declararent, parum habuerunt ei scemineam formam tribuisse (quamuis hoc quoque fatis amplum amentiæ ac stoliditatis indicium erat) nisi etiam clauū ipsi in manibus præberent, pedibusque globum subiicerent, ac denique oculis eam orbarent: quod videlicet per hæc omnia ipsius dementiam & stuporem ac cætitatem & inconstantiam indicarent. Ecquis igitur dextra ea, quæ omnia gubernat, contempta & pro nihilo habita, cæco & instabili atque improbo spectro seipsum credit? Quoniam autem querunt quinam igitur fiat, ut nonnulli præter rationem opibus affluant: dicant vicissim quî fiat, ut nonnulli quoque merito atque modo ratione cōsentaneo? Quod si rursus querant, ecquid sit, quamobrem quidam iniustè puniantur: exponat velim cur quidam etiam iustè. Aut enim iniustitia in omnibus rebus dominetur, atque ita præposterus eorum sermo fidē nanciscatur: aut ea, quæ modo rationi cōsentaneo fiunt, eas quoque, quæ præter rationem fiunt, à ratione vindicet. Melius quippe ac multò congruentius & æquius est dicere, sceleratissimos homines, etiam si pœnas in hac vita effugerint, in alterum omnino datus: quā illud affirmare, virtute præditos homines iniuria affectos fuisse, quod hic pœnam & cruciatū subiiciat, nulla autē postea ipsis vltio maneat. Illud enim & verum est, & rationi consen-

soφia, iætēnīlū, πάσας τε τὰς ἔθι
τήμας, καὶ τὰς τέχνας, καὶ τὰς μελέ-
τας τῆς αρετῆς τὰ γέρα τῆς κακίας
ταπίχερο. εἰ γάρ γέρος κρατεῖ ἡ
τύχη τὸν & δύντως φρονισθεῖν
ταρ' αὐτὴν θεῶν. τὰ γάρ ἄτρα σύν-
οιδεῖ ὅπως θεός ἡγεμῆται, ἀδίκια κα-
πακεναζούμην, γέτε φιλοσοφίαν,
γέτε νομοθετίαν, γέτε δίκαιον, γέτε
ιατρεπίον, γέτε ὑπισημεῖον ἢ τέχνην
μετελευτίον, γέτε μελετήτον, γέτε αρε-
τῆς αὐθεκτίον, γέτε κακίας ἀφεκτόν
ταῦτ' οὐδὲ ἀπαντα, ὥμακέστε, ὁ Τυρλ-
λύρδης τῆς τύχης λόγος ἀναπέσθει,
ἢ πάντας τὸν βαθὺν ἀναπτυσσει τὰ κα-
λά. καὶ τὸς ἀνέξεται τὸν γάρ καὶ φρονί-
στος σύν ἀμφορίων; τὸς δὲ τύπων
ἀπάντων ἐαυτὸν ὑπεξαγαγὼν ὑπιτρέ-
ψει τὰ καὶ ἐαυτὸν τῇ λεγομένῃ τύ-
χῃ, ἵν τὸν μορθίειαν διλῶσαι ἐθε-
λήνατε, οἱ γράφοντες τε γέ πλάνοι-
τες, γέ μόνον εἴδει γυναικός πρέσβητος
τοῦ, καὶ τοὺς καὶ τοῦθικαντὸν ὃν ἀλο-
γίας καὶ ἀνοίας τεκμίειον, ἀλλὰ γέ πι-
δάλιον ἐδοσαν ἐν χεροῖν ἔχειν αὐτῷ, γέ
τοι ποδοῖς ὑπέθεσαν βάσιν σφαιρε-
κίων, ἐπέργασαν δὲ καὶ τοῖν ὄφθαλμοι,
γέ τοὺς τὸν ἀπάντων ἐιδεκύμενοι τὸ
ἀνότον καὶ ἐμπληκτούν, καὶ τυφλού,
καὶ ἀστον αὐτῶν. τὸς οὖν τὸς τὰ πάν-
τα καθεργάσθεις δέξιας καὶ ταφρονίας,
ἐπιπτώσθεις ἐαυτὸν τυφλῆ, καὶ ἀστοφ,
καὶ μορθηρᾶς φατασία, ἐπειδὴ δὲ λέ-
γουσι, πῶς οὖν πινεὶς τὸ διάλογος πλά-
τον; εἰπαταζει. καὶ πῶς πινεὶς καὶ
καὶ λόγοι; εἰ δὲ φαῖε, πῶς πινεὶς ἀδί-
κιας κολάζονται; Φρεγούτωσαν, πῶς
πινεὶς καὶ δικάσωσ; ἢ γάρ ἡ ἀδίκια ἐν
πᾶσι κρατεῖται, καὶ πιτενέόθω ὁ ἀλο-
γος αὐτὴν λόγος. ἢ τὰ καὶ λόγοι μνο-
μνα, καὶ τὸ τὸν τὸν τὸ διάλογος μνο-
μναν ἀπολογεῖθω. ἀμενον γέρο καὶ
πολλῶ φρεπωδέτερον καὶ δικαιότερον
εἰπεῖν, ὅποι κάκιστοι εἰ καὶ τὰ εἰταῦ-
τα διέφυγον, σκεῖ πάντας δώσει δί-
κιαν. ἢ τὸ φρεγούτω ὅποι φιλάρετοι
ἀδίκηθησαν εἰταῦθα κολασθεῖτες, καὶ
εἰδεμία

χρεμία ἔτη μεταπτῶτα ἐπεξέλευ-
σις. οὐκέτι μὴ γάρ καὶ ἀληθές δέ τι
ἔλογον, καὶ πόσα τὰς φύγας εἰς ἀρε-
τὴν καὶ εὐσέβειαν διεγέρει. τόπο δὲ
καὶ ἄλογον καὶ αὐτές, καὶ πάντα τὸ
ὅρθιον ἀντρέπει βίον. οἱ μὲν οὐκ ταῦ-
τα λέγοντες, μήτε σταρμονιον, μήτε
μουσικὸν καλεῖταισαν τὸν τὸν ἄφων
κίνησιν, ἀμονον, ὡς φασι, καὶ ἀνάρ-
μονον, καὶ αὐτόμαλον βίον. καὶ πάρ-
άγεται τὸν ἀπίποντα κατασκευάζεσσι, καὶ
μήτε γεωργεῖταισαν, μήτε δικαιοποίοις
προστίτωσαν βούθεαν ἀγονῶτες, μή-
τι πατρικῆς ἀπολαμβάνονται, μήτε φι-
λοσοφίαν ἐπαγγέλτωσαν, μήτε κακίαν
φύγονται, μήτε μελέτη βελτίωσώ-
σαν, μήτε ἀλλιὰ ἀρετὴ καθημένην ἔσυ-
ταις φιλονεκτήτωσαν. ἀλλ' ἐμπιστεύ-
τωσαν ἔσυταις τῇ θρυλλούμενῃ παρ'
αὐτῷ τῷ τοχῇ, ἵνα τῷ τῷ τῷ πραγμά-
των γένει αἱ τῆς πλευρᾶς ἀδέσπους, ὅποι
μόνον πλάτον σύνορέξει, ἀλλὰ καὶ ὡς
ἀλάσσονται καὶ τοῖς προστιθένται
ἔχουσι τὰς ὀφέλειας ἀντιπρατεύσαν
τὰς γλωτταῖς, εἰ τοῖς ἀποτυχίαις τῷ
πραγμάτων δυχεραΐνεσι μανθανέται-
σαν, ὅποι πολλοῖς πολλάκις προσ-
κοδ γέγονε τὸ εὖ πολλοῖς ἀποτυχεῖν.
πλάτος μὲν γάρ πολλάς ἐξαφανίζει,
ξέφος κατ' αὐτῷ ἀκονίσει, εἰς τὰς
τὸν ἐχθρὸν μετεπόδιστος χεῖρας ἀρχή
δὲ καὶ βασιλεία, ἥπατος πειραμάχη-
τος, οὐ μόνον τὸν ζεῦ, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸν τὸν ζεῦ πολλάκις προσφέρειται.
μὴ τοίνυν τόπο μόνον σκοπεῖται
εἰς ἀποτυχίαν προσέστη τοῖς πρά-
γμασιν, ἀλλ' εἴ μὴ πολλάκις πειρί-
πλάτος προσμιωτέρα τοῖς ἔχοις γέ-
γονε, τοῖς πρεγονίας καταβοᾶταισαν
μηδὲ ἔστοις παρεργάτωσαν τῆς κρί-
σεως τὴν ἔξοσίαν, ἀλλὰ τοῖς σοφοῖς
τοῖς παρ' αὐτοῖς ἀδειούσιοις. δι' τοῦ γάρ
αὐτοῖς Σωκράτης μὲν κανείσκαλα κρι-
θεῖς, οὐκέτι μόνοις ἀδικεῖται. Πλάτων

taneū, omniumque animos ad virtutis &
pietatis studium excitat: hoc autē à ratio-
ne alienū & impiu est, ac rectam omnē vi-
tae rationē cuerit. Porro qui hæc dicunt,
iam nec concinnū nec modulatū astrorū
motum appellēt, vt qui inconcinnā &
inconditam atque inæquabilē humanam vi-
tam reddat, ac denique nihil non absurdī
efficiat: atque nec agriculturæ studeāt, nec
implorādi auxilij causa ad iudicū tribuna-
lia se cōferant, nec medicinæ opem adhi-
beant, nec philosophiā laudent, nec vitiū
insestētur, nec meditationis opera melio-
res reddantur, nec vlo alio virtutis genere
scipios exornare studeant, verū fortunę,
quā semper in ore habent, totos se permit-
tant: quo per res ipsas imbecillitatē ipsius
agnoscāt, nempe quod non modo diuitias
nō subministrat, verū etiā eos tanquam
impuros & execrādos homines ac cōmu-
nis naturę hostes ab omnibus explodēdos
& exterminādos curabit. Quod si, cū hæc
omnia faciunt (pudore enim deterrentur,
nec aduersus ea, quæ perspicuā utilitatem
habēt, linguam suam opponāt) aduersis re-
tū successib⁹ offendur, illud discant,
multis perspēce malē cessisse, in plerisque
rebus id quod cupiebant consecutos esse.
Cōpluribus enim diuitiæ detrimento fue-
runt, gladiōque aduersus eos exacuto ad
hostiū manus transflierunt: ac principatus
& imperiū, quod ab omnibus tāto animo-
rū studio atque ardore expeditur, nō modo
beatam vitā, sed ipsammet etiam vitam sa-
penumero eripuit. Quamobrē ne hoc solū
spectent, an infortuniū rebus subsit: verū
nisi paupertas iis, qui ea prædicti sunt, diuiti-
iæ vtilior plerumque atque cōducibilior
fuerit, ita demū aduersus Prudentiā cla-
mores edant. Nec verò iudicandi potesta-
tē atque arbitriū sibi ipsis præbeant, verū
sapientibus viris, quos ipsi laude & prædi-
catione ererūt. Ecquid enim est, quod So-
crates cicuta poculo multatus iniuria se
affici haudquam existimauit? Plato vē-
ditus libertate se deiectū esse minimē du-
cebat? Diogenes in pannis viuens Persarū
rege copiolior ditionē sibi esse videbatur?

Oo iiiij

Antisthenes squalens ac sordidus in letitia versabatur, linguamque aduersus eos, qui luxui & deliciis indulgebat, tanquam armis quibusdam instruebat? Phocion denique, cum viua cum amicis nonnullis ad mortem duceretur, quidamque in lacrymas prorupisset, viamque luctibus & lamentis impleuisse, his ad eum verbis vtebatur, Quid? an non bene tecum agi putas qui cum Phocione sis moritus? Cum igitur sapientes viros, nec mors, nec seruitus, nec paupertas conturbaret, immo potius gloriandi materiam prebuerit (norant enim scilicet hanc vitam stadiū esse, futurā autem honorum ac præmiorum parentē) quid tandem causa est, quamobrem isti deliciis & opibus atque imperio felicitatē definientes, ob eos, qui contrariis rebus conflictantur, aduersus Prudentiam, quæ, quid expediat, exploratū habet, atque vnicuique aut permittit, aut tribuit (ut nimirū & diues voluntatis suæ atque inductionis animi experimentū præbeat, & pauper, ut aurum igne, sic paupertate probatus & exploratus coronam assequatur) linguam suam instruunt? Quod si rursum omnes tum per opes tum per egestatem explorati oportuisse dixerint, illud respondebimus, primum multos quoque ad hunc modum exploratos fuisse, atque in opibus superbos & insolentes, & in paupertate ignaos & effeminatorum scelere præbuisse. Quod si non omnes, maximè quidem per hos reliqui quoque defendi possunt. Sed tamen nihil huiusmodi dixerint, verum illud potius, ex huius vita cruciatis probis viris nihil detrimenti afferri, cum in altera vita ipsis coronæ recondantur: quique potius tum denique coronam ipsorum imminui, cum hic præmium aliquod, & felicitatem aliquam consequuntur. Quæ cum ita sint, ne hic omnia exquirant, verum illud cogitent, incorruptum iudicium fore, quod, & orationū scriptores, & poëtæ, & rhetores, & historici prædicant. Quanquam enim certam & exactam ipsius cognitionem minimè consecuti sunt: ad ipsum tamen omnia fore docuerunt.

δ' ἀπεμπολιθεῖς δ' χρυσῆς οὐκ πεπλο-
κένται της ἐλευθερίας. Διογένης δὲ ἐ-
ράκτοις ζῶν, τῷ φροντὶ βεστιέως ἡ-
γεῖτο ἑαυτὸν πλαστόπερον. Αὐτούς
δὲ ὑπῶν καὶ αὐχυθέν ἔχωρε, καὶ τῷ
τοῦ Συφάντων ὥπλιζε τὸν γλωττα.
Φωκίων δὲ ἀπαγόρευος μετὰ φίλων
πινδήν, καὶ ποὺς ἐξ αὐτῶν δεκτοίς
καὶ οἰλοφυρμόν τὸν ὅδον ἐμπλή-
σαντος, ἔλεγεν. Οὐκ ἀγαπᾶς μετὰ
Φωκίωνος Σπεθανόμορφος. εἰ τοῖν τοῖς
στρφός ὁ πεθαντος, ὁ πεδουλέα, ὁ πε-
τενία ἑθορέουσεν, ἀλλὰ καὶ ενεχαλλο-
πίζοντο ταῦτα. ηδεσαν γέροντας
μὴν ἀνατὰ τῷ τιμέ βίον, τὸν δὲ μέλ-
λοντα τῷ ἐπέβλων πιλοντα τὸ γέ-
ρας. δι' ἦν αἵτιαν ὃ τοι τεῦφη καὶ πλέ-
τω καὶ αργῆ τὸν μακελεότητα ιε-
ρόμονοι, τῷ τῷ τανατία Σπου-
ργύτων, ὁ πλιγώσι καὶ τῆς περιοίας
τὸν γλωττα, τῆς τὸ συμφέρον θη-
ταμόντος, καὶ εἰσέφων συνχωρόσις, η
ἀπονεμόσις, ἵνα καὶ οἱ πλάστοις δο-
κύμα τῆς οἰκείας περαρέσεως δοίη,
καὶ οἱ πέντε, ὁστεροὶ περὶ γενούς, τῇ
πενίᾳ βασανίζομέν τοι φένειν. εἰ δὲ λέ-
προις, εὔρειν καὶ θάψειν πλάτε καὶ θά-
πνιας ταῖς αδοκιμαστήσι, φίσουμεν,
ὅτι μάλιστα μὴ πολλοὶ καὶ τὸν ἐδο-
κύμα θητοίσι. καὶ τοῦ πλούτου τοῦ φί-
σουμεν, ἀλλ' οὐκέτο μάλιστα εἴποιμι,
ὅτι οὐδὲν τὸ Βασιλάπτοντα, οἱ τῆς βα-
σανίζομέν τοι φίλάρετοι οὐκέτο τὸν
φάνταντος ζητευμένων, ἀλλὰ μάλ-
λον τοτε ἐλαττότα τοι τῷ οἱ σέφανος,
ὅτε τοῦτο οὐ μοιζῆς πινδής εὐηγείας
πύχει μη τοῖν τοι πάντα τοῦτο οὐ μοι-
ζῆς πάντα, εἰλάρετοι οὐκέτο τοι τῷ οἱ
σέφανος ἐταῖνον καὶ λογογράφοις τοι
τοι, καὶ ρύτορες, καὶ συγραφεῖς οὐκέτο
εἰ γάρ καὶ τῆς αὐτούσιας οὐκέτο
ἀλλά γε ὅπ πάντας οὐκέτο έδογμάτισαν.

Ησαΐα